

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Претплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и средским властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионарима и механџијама годишње 16, полугодишње 8 динара. Жаңдармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а желећи дати доказа Његовог Краљевског благовољења, одликовани су:

Орденом Велога Орла
петог реда:

Драгутин Тодорић, начелник округа крушевачког; и

Орденом Светога Саве
петог реда:

Јанко Стојановић, председник општине крушевачке.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 15 јуна 1904 год. у Београду.

РАСПИС

Свима окружним начелствима

Председник Министарског Савета писмом од 28. маја ове год. МПБр. 243 јавио ми је, како је задруга за подизање домаће индустрије молила, да се државним надлежним органима обрати нарочита пажња на то, да нашу домаћу индустрију, у колико она постоји, узму у заштиту од могуће стране производње, што би се у неколико постигло већ и законима који постоје, као што су: закон о потпомагању домаће радиности, о војним набавкама и други, по којима су државни, средски, општински и други органи дужни подмиривати своје потребе првенствено земаљским прерађевинама.

Задруга је овде обратила нарочиту пажњу на индустријску керамичку производњу.

Односно керамичке индустрије задруга опет жели, да се у свима грађевинама, нарочито које се подижу путем јавне литигације, издвоје сви они предмети, који се могу добити домаћом производњом, и тиме да могућност домаћим производницима, да на њихову лиферирацију компетирају. Налазећи, да по угледу других земаља, треба озбиљно прегнути на то, да се наша домаћа индустрија у сваком погледу заштити од силне конкуренције

иноземске, и тиме да могућности нашој индустрији да се развије, и временом и у цени и у квалитету побије страну, — препоручујем свима подручним ми властима, да увек имају у виду прописе закона о заштити индустрије у земљи и у свакој прилици потпомажу нашу индустрију у смислу тога закона.

Овога наређења нека се начелство, са подручним му средским и општинским властима, строго придржава, нарочито приликом свију набавака, окружних, средских и општинских, као и подизања и оправка, општинских, средских и окружних грађевина, а и у другим приликама које са овим стоје у вези, па то не би било противно међународним уговорима, који су сада у важности.

ПБр. 15473.

1. јуна 1904 год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,

Стој. М. Протић с. р.

ЕКОНОМСКИ УЗРОЦИ КРИМИНАЛИТЕТА

историјско-критичка студија о криминалној етијологији.

по

Јозефу ван-Хану

(НАСТАВАК)

Патолошке теорије

Доста велики број криминалиста, махом лекари, траже у патологији разрешење проблема о криминалној етијологији.

Схватајући злочин као чисто патолошки појав: специјална нервоза, морално лудило, манифестације идијотизма и тупавости, последица болесног утицаја алкохола или епилепсије, резултат дегенерације и т. д. присталице ових теорија сматрају, да је индивидуални моменат у злочину од пресудне важности, па тек на другоме месту моменат социјални. Суштина ових теорија изражена је кратко и јасно у формули професора Бенедикта, по којој је злочин = индивидуалитету + друштвеној средини.

У својој одличној расправи „О физичкој, интелектуалној и моралној органи-

зацији рода људског,² Морел говори о утицају рђавих материјалних прилика на дегенерацију, а делом и на криминалитет, и вели:

— Нечист ваздух, рђава храна, упражњавање нездравог заната, употреба алкохола, недовољна надница, последице деморализације и беде, неоптично васпитање, сви ови утицаји производе дубоке поремећаје у организму, који се, путем наслеђа, све више и више појачавају. На овај начин постају дегенерисане класе, које обилују кретенизмом, идијотизмом и злочином.“

Фере гледа у криминалитету болесну дегенерацију, онакву исту каква се јавља код порока и лудила. Урођена наклоност, која је оличена у специјалној осетљивости нервног система, прелази у дело под утицајем средине у којој живи индивидуа. Први услов порока и злочина, јесте, дакле, физиолошка беда. Они који су, услед непотпуне физичке организације, неспособни да се снабду свима потребама, постају неминовно узрок друштвеног дефицита. Главни узрок беде лежи, дакле, у органском несавршенству. Луксуз, који је такође моћан фактор криминалитета, узрок је деградације против које су закони немоћни.

Из овога се види, да Фере придаје велику важност економским факторима у развоју дегенерације, а делом и криминалитета.

У свом главном делу „Становници париских затвора“ (Париз 1890). Д-р Емил Лоран тврди: да је злочинац дегенерисано створење на коме се јасно виде утицаји средине, али у исто доба додаје, да средина никад не ствара злочинца.

Професор Бенедикт налази узрок злочина у поремећају молекуларног стања мозга. Социјалне и економске прилике, а нарочито беда, имају великог утицаја на ово урођено стање, слично стању епилептичара и душевно оболелих.

У свом рапорту „О етијологији злочина“, Д-р Далмањ, професор универзитета у Бриселу долази до закључка да је живот појединца, као и живот целог друштва, једна манифестација ових трију феномена: хране, репродукције и интелигенције. Ако ма који од ових трију феномена није задовољен, јавља се поремећај у систему

психо-физијолошком, чије се многобројне последице огледају и у злочину.

Д-р Мализаревски (Петроград) тврди, да је криминалитет последица дегенерације, чији су главни фактори: патолошко наслеђе, беда и неваспитање.

Као што се из овог кратког прегледа види, присталице патолошких теорија слажу се у многоме са присталицама теорије друштвене средине. Оно чиме се од њих одликују, то је индивидуални момент, коме они дају превагу над моментом социјалним.

VI. Еклектизам

Претераности којима су обилевале разне криминалне теорије, побудиле су једну групу криминалиста да издвоје по један део истине из сваке од ових теорија, и да на тај начин образују једну нову, општу теорију. То су еклектичари, или присталице *Међународног удружења за кривично право*, чији су оснивачи: *Хамел, Лист и Принс*. Принцип удружења изражен је у § 2 његових правила који гласи: *„Наука о кривичном праву и кривично законодавство морају водити рачуна о антрополошким и социјолошким, научним резултатима.“*

Као што смо видели из изложених теорија, најгорченија борба је у питању о надмоћности између фактора *биолошких* (било анатомских, било психолошких, било физијолошких било патолошких) и *социјалних*.

Продирјући у суштину овог питања, новој теорији није било тешко да *непосредни узрок криминалитета нађе у непосредном физичком организму и поремећеној равнотежи али, да у исто доба, даљни узрок ове дегенерације изнађе у друштву и његовом данашњем уређењу.*

У овом истом смислу измирене су различите теорије и у питању о природи криминалитета.

Утврђено је, да се целокупни криминалитет не манифестује на исти начин. Док извесне анатомске неправилности иду у прилог Ломброзовом урођеном злочинцу, дотле су други злочинци жртва дегенерације, трећи друштвене средине и т. д.

Повлачење границе између квалитета и квантита утицаја различитих фактора који производе злочин, главни је предмет изучавања нове теорије, која оставља антропологи и биологи испитивање злочинца са гледишта анатомског и физиолошког, психијатеру са гледишта психичког, а социјалном патологу са гледишта друштвеног.

На овај начин еклектизам измирује неколико разноврсне теорије о криминалитету, штедећи притом њихову индивидуалност. (НАСТАВИКЕ СЕ)

ГРАД, СЕЛО И ЗАНИМАЊЕ ПРЕМА ПРЕСТУПНОСТИ

(СВРШЕТАК)

Само код *кривоклетства* претеже број осуђених самосталних пољопривредника над бројем помоћника, иначе кажњива дела претежу код слугу и слушкиња.

Најчешћи деликат *индустријског становништва* јесте *насиље и претња чиновницима*. Готово половина свих осуда због тога престапа пада на посленике у фабрикама, и на рударске и зидарске раднике, чији број износи од прилике шести део целокупног становништва. Разлог је томе одоста у великом броју *младих фабричких радника*; на те незреле дечаке делује врло неповољно рана самосталност и слободно располагање недељном зарадом. У оснаженом самоосећању они сматрају себе за велике јунаке, кад се одуширу потчињеним преставницима државне власти.

Многи младићи, носе и ту кривицу, да индустрија тако јако суделује у прљавим преступима, а крчма што су телесне повреде тако честе.

Специфички преступ *трговачког staleжа*, у који се рачунају и гостионичари јесте *кајишарство*. На 2,3 самосталних долазе 59,8 случајева кајишарства. Повољан положај многих, који се баве трговином, допушта лакше позајмљивање новаца, него код других врста занимања; отуд је можда и оправдан закључак из бројева, да је по неком кајишару трговина само маска за његове нечисте послове.

Криминалност четврте групе заостаје много иза њеног удела у становништву; та група обухвата посленике у јавној или дворској служби и тако зване *слободне врсте занимања* (лекари, учитељи, адвокати и т. д.) Социјални и привредни положај, порекло и васпитање дају моћну заштиту од искушења за преступ. На жалост не довољну. Код кајишарства и преваре постиже, а код моралних преступа чак и надмаша број тих деликата број чланова тих врста занимања.

За неке слободне врсте занимања изведена су у години 1899 нарочита бројања. Из њих се видело да на сваких 10.000 виших судских чиновника 3,5, на исти број лекара 70, и учитеља 29,5 казни падају. Укупан број осуда прилично је мали; у целини било је само три виша судска чиновника кажњено. Више од половину осуда дошло је код лекара на увреду, код учитеља трећи део, $\frac{1}{6}$ на телесне повреде у служби, осми део на моралне преступе. Од 58 осуђених духовника кажњани су 23 због увреде, 11 због повреде части. Али кад се све узме кратко време посматрања од једне године, не допушта да се тим бројевима придаје нарочита важност. Од веће су вредности посматрања криминалности код *студената*; али то ћемо разгледати на другом месту.

Врло је мали број осуђених *слугу*. Главни њихов деликат јесте *крађа* али и ту не премашају они њихов удео у становништву. Велика цифра крађа у вези је, истина, и са искушењем, којем су сваки дан изложени већином још врло млади људи. Младост је нарочито расположена за криминалност; и пошто код слугу налазимо тако повољне односе, то нећемо погрешити ако у томе гледамо утицај за тренутак осигуране егзистенције. Они имају довољно хране, добро издржање пристојно одело, и по томе нису изложени невољи.

Група „без занимања“ веома је многоструко сложена. Ту долазе становници

по заводима, који већином мало или ни мало прилике за преступ имају, студенти, рентијери, и они који нису навели никакво занимање. Међу овима последњима налази се по неки пут и по који прекаљени преступник; за то говори велики проценат кајишара.

Укупно име „радници који нису навели одређено занимање“, обухвата најзад још и седму групу, која износи само 1% становништва, али показује десетоструки број престапа. Бројеви 15 за крађу, 15,8 за насиље и претњу чиновницима, 8,9 за прљавштине 7,9 за кривоклетство — показују како се опасни лупежи крију под тим невиним именом. Она сумња, коју смо изразили за оне „без занимања“, важи у много већем ступњу за ову групу. Ту су урачунати истина и они радници, који услед телесних и духовних недостатака не налазе трајног занимања ни у индустрији, ни у пољопривреди; али већина њих без сумње не заслужује часно име „радник.“ Године 1895 од 2886 казни, 521 казна због блуда дошла је на само те „раднике,“ који чине 1% од целог становништва! Криминална статистика примећује с јупним правом, да криминално-статистичке карте цифара показују многа у ствари нерадна лица као „раднике,“ стари изговор, чија злоупотреба не иде у корист правих радника.

Као што смо поменули за поједине слободне врсте занимања одређена су нарочита бројања. Још у напред се могло очекивати да то неће донети великих резултата, пошто заштићен привредни и социјални положај не даје повода њиховом суделовању у преступности. Тешкоћа такве нарочите статистике врло је велика и при мање оштро описаним врстама занимања, али се за то са више изгледа може рачунати на резултате од вредности. Могло би се препоручити бројање престапа код појединих занатлија, са што више супротним послом, као на пример код месара и фризера, даље код гостионичара, келнера, надничара; а и врло је потребно да се утврди, колико удела имају проституисане у преступима.

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК

протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

ПРИКУПИО И УРЕДИО Свет. Јањић

Глава осамнајеста О извршењу пресуде

§ 471.

(НАСТАВАК)

5

Према овој одлуци, благодетења ово односи се само на непосредне законе насљеднике.

Над имањем умр. Вука III. отворен је стечај.

Кад је према захтеву поверилаца суд писао полиц. власти за продају, ова ту не изврши већ посла суду уверење надлежне

општине да Вук није оставио онолико имања колико треба по закону.

Првостепени суд решио је, да се скине стечај са ових разлога:

„Уверењем суда општ. Љуб... од 20. I. 02. № 146. тврди се, да је умр. Вук био земљоделец и да целокупно његово имање износи хектар и 65 ара, и да према томе маса нема онолико имања, колико се тражи §. 471. грађ. пост.

Кад према поменутом уверењу маса презадуженог нема имања преко оног, које је заштитио §. 471. грађ. суд. пост. то се из пописаног имања повериоци не могу наплаћивати, према чему нема места ни даљем стец. поступању.“

Но по жалби поверилаца, Касациони суд поништио је првостепено решење 29. X. 02. № 8502 (II. одељ.) са овог разлога:

„Кад се из акта ове масе види, да умр. Вук није оставио деце, која би га наследила, дакле да нема *неиосредних законих наследника*; даље, да је маса презадужена, због чега је и стечај отворен решењем № 7902 и да су повериоци изјавили, да се продајом масене имовине дугови исплате, на шта су пристали и масени стараоци, — то суд није имао *законог разлога*, што се позива на пропис §. 471. грађ. пост. кад у овом случају нема таквог лица, кога би штитио пропис §. 471. тач. 4., грађ. суд. поступка.

Противна овој донесена је *следећа одлука*:

Максим П. земљорадник из Рајковца продао је своју њиву у „Пољу“ Сави Р. земљ. и издао му тапију потврђену општинском и полицијском влашћу, а смрт га спречи, те тапију не пренесе на купца и код првостепеног суда.

Но Милан син Максимов подигне тужбу противу Саве тражећи, да му врати њиву. Поднео је за доказ извод из књиге „Б“ да је њива уписана на име умр. Максима а навео је да нема довољно земље.

Тужени се бранио тапијом и државином а поднео је и уверење да је умр. Максим у време продаје имао довољно имања.

Првостепени суд одбио је тужиоца од тражења пресудом од 27. IX. 02. № 23686 поред осталог и са овог разлога:

„Нема места наводу тужиоца, да нема за себе и своје довољно земље по тач. 4. §. 471. грађ. пост. *јер се уверењем суда општине влаш... од 2. јуна 1902 године Бр. 815. тврди, да је Максим П. отац тужиоцев, у време продаје спорне земље, имао довољно земље по закону, а што није остало њему — тужиоцу — и његовој браћи довољно имања по закону, — није кривица туженога.*“

По жалби тужиоца, Касациони суд одобрио је ову пресуду 14. XI. 02. год. под № 9263.

Младолетни син нема права на наглавицу према овој одлуци.

„Из поднетог уверења суда и одбора општине смољиначке (в. прилог одговору) чију је садржину потврдила и полицијска власт, види се, да тужилац Бранко има у

кући и пунолетног сина Живка, који је пореска глава; и да на њих двојицу има преко 12 дана ораће земље и кућу с плацем сем продатог имања на јавној лицитацији, — према чему по §. 471. грађ. пост. није им окрњено *благодејање*, које им се као земљоделцима штити. Из уверења види се и то: да тужилац Бранко има и сина Живана, за кога је такође тражио речени остатак земље поднев за истог и крштеницу о годинама старости, — но како се из крштенице види, поменути је Живан малолетан и то како у времену задужења очевог, тако и у времену вршене продаје, те му се као таквом и не штити законско *благодејање предвиђено у одредби §. 471. грађан. поступка.*“

Са ових разлога одбио је тужиоца од тражења.

Решење првостепеног суда одобрио је Касациони суд 8. IV. 02. № 2857.

Код првог одељења тач. 4 а. и прве тач. правила Министра правде од 4. фебруара 1874 № 354 има одлука Касац. суда од 12 X. 81. № 3708 и 20. V. 83. № 883. да се под именом земљорадника не разуме *ојачар и столар.*

Абација а доцније пандур, није земљорадник по одлуци од 5. XI. 83. № 2004.

И надничар не сматра се за земљорадника према одлуци Касац. суда од 20. IX. 02. № 6670.

Није земљорадник који поред трговине ради и земљу али му је трговина главно и од ње живи по одлуци опште седнице Касац. суда од 9. IX. 99. № 6146.

Код првог и четвртог одељка тач. 4 а., има ова одлука, по којој у наглавицу не улази и воденица.

Тужилац Алекса М. у тужби, коју је предао суду 9. марта о. г. под № 3349. навео је, да је начелник средски изложио јавној продаји 1. марта о. г. његово непокретно имање и то: његов шеснаести део воденице, а за рачун његовог дуговања Стани, удови Митра К.

Ова је продаја незаконита са ових разлога:

1. Што га извршна власт при попису није позвала, да он одреди имање, које ће се у попис узети и продаји изложити, као што то наређује §. 466. грађ. суд. пост.

2. Што је противно наређењу §. 471. грађ. суд. пост. продана му напред означена воденица и ако, као земљоделец нема пет дана ораће земље, да му преко извршене продаје остане, — о чему је, за доказ, поднео уверење општинског суда од 7. марта о. г. № 348; и

3. Што је поверитељка Стана, по тач. 13. правила Господина Министра правде од 4. фебруара 1874 год. № 354. (Зборник XXVI.) могла да одреди да му се воденица прода само у том случају, кад би она на исту имала интабулацију, а она њу нема, о чему је поднео интабулисано

уверење овог суда од 8. марта ов. год. № 3298.

За овим је суд решењем својим од 22. априла тек. год. № 4139 а из разлога у њему изнетих решио: да се ова продаја, као неуредна поништи.

Но по жалби туженог, Касациони суд примедбама својим од 23. августа 1902 г. Бр. 5778. поништио је решење овог суда, са ових разлога:

„По §. 466. грађ. суд. поступка, кад дужник на опомену власти неће да одреди, шта да му се прода, онда му власт сама узима у попис имање.

Према томе, кад је и суд тако узео; јер тужилац Алекса по гласу протокола од 30. септембра 1901 год. Бр. 9252 није хтео да одреди имање за продају, онда није могао на овај спор применити тач. 13. правила Господина Министра правде од 4. фебруара 1874 год. № 354. (Зборник XXVI. стр. 14.) код §. 471. тач. 4. грађ. суд. поступка, док претходно не извиди, да ли тужилац сем продате воденице, има као земљоделец онолико имања, колико му закон заштићује и да ли у ово имање улази и оно, које је поверитељка Стана удова М. по заложеном уверењу у тужби Бр. 3348 интабулисала, па према томе, ако се утврди да тужилац нема више имања сем продате воденице, онда да оцени, да ли и воденица улази у имање, које закон земљоделцу штити и, ако нађе, да не улази, да оцени, да ли је према томе правилна радња туженог, што је узео у попис воденицу, а не заложно имање, које закон земљоделцу штити.“

Усвојивши ове примедбе Касационог суда, као обавезне по §. 333. грађ. суд. поступка, суд је за извештај и решење овога спора по реченим примедбама одредио рочиште, па је по поновном разматрању овога спора решио: да се тужилац одбије од тражења са ових разлога:

„Да не стоји навод тужиоцев, да га извршна власт није при попису позвала, да сам одреди имање за продају; јер се из његовог саслушања на протоколу од 30 септембра пр. год. № 9252 и актима продаје види, да је он звао, да именује имање које за продају одређује, но да он то није хтео учинити.

Да не стоји ни други навод тужиоцев, да је извршна власт, продајом ове воденице повредила пропис §. 471. грађ. пост. јер се воденица по IV ставу тач. 8. правила Господина Министра правде од 4. фебруара 1874 год. № 354 код §. 471. тач. 4. грађ. суд. пост. не може убрајати у оне зграде, које закон штити земљоделцу као потребне земљоделству.

И најзад, да не стоји ни трећи навод, тужиоцев, да је извршна власт противно наређењу тач. 13. правила Господина Министра правде од 4. фебруара 1874 год. № 354. код §. 471. тач. 4. грађ. поступка продала му оно имање — воденицу —, на које поверитељка Стана нема интабулацију; по поднетом интабулационом уверењу општин. суда од 2. октобра о. год. № 1763, кога је садржину потврдила надлежна полиц. власт, тврди се: да тужилац сем продате воденице има са својим заједничким сином Миланом само још 9/4.

дана ораће земље са кућом и окућницом, а да никаквог другог имања више нема, дакле да му је све имање законом заштићено од продаје и кад се воденица по 4. ставу тач. 8. правила Г. Министра правде код §. 471. тач. 4. грађ. суд. поступка не може убројати у оне зграде, које закон штити земљоделцу, као потребне земљоделству; онда је радња извршне власти, што је продала тужиоци воденицу, а незаложено имање његовој поверитељци, правилна, пошто је остало имање тужиоци на које његова поверитељка Стана има заложно право, законом заштићено од продаје, те га извршна власт није ни могла продати.

На ово решење изјавио је жалбу тужилац али је то решење одобрио Касац. суд. 20. II. 03. год. № 475.

У истом смислу донео је Касац. суд одлуку и 28. VIII. 900 г. № 6474.

Противно овоме мњењу, да се дакле земљораднику не може да прода воденица ако иначе нема довољно имања, заступљено је у одлуци Касац. суда 11. XI. 99. год. № 9128. (III. одељ.)

Да механа или кафана не долазе у имање, које закон штити земљораднику, потврђује ова одлука Министра унутрашњих дела од 19. јуна 1885 год. № 7355.

По §. 471 тач. 4 а., замене од 24 децембра 1873 год. грађ. пост. и правилима Господина Министра правде од 4. фебруара 1874. № 354. земљоделцу не сме се продати пет плугова земље, кућа с окућницом и алат.

Кафана дужника Петра, која је узета у попис за дуг не може се сматрати према закону као земља, коју је хтео законодавац да заштити земљораднику, јер она као таква, не претпоставља занимање дужнику, већ је просто то један спекулативан предмет, који закон земљоделцу не штити.

По томе, ма да дужник Петар нема ни онолико земље, колико би му закон од продаје чувао, ипак кафана, као предмет спекулације може бити предмет продаје.

Дужнику пак ништа не смета, да може код суда доказивати противно, или тражити првенствено право на новце који се добију од продаје кафане.

Према овој одлуци опште седнице, благодетељање ово односи се и на државне служитеље — пандуре.

Радомир Н. земљ. из С. тужио је Арсенија Н. служитеља Касац. суда, за издање тапије.

Тужени се бранио, да признаје продају али не може да изда тужиоци тапију, јер нема онолико имања, колико се тражи §. 471. грађ. пост.

Првостепени суд осудио је туженога на издање тапије.

По жалби туженога Касац. суд 23. новембра 1898 год. под № 9360 у II одељку поништио је ову пресуду са ових разлога:

„Погрешни су разлози првостепеног суда, да тужени — продавац Арсеније — у време продаје — као жандарм, а сада служитељ Касац. суда, није земљоделца; јер је дух законског прописа §. 471. грађ. пост. тај: да се под земљоделцем сматра и сваки онај, који не живи у селу већ у вароши и који ради какав занат али му исти не доноси такав приход, да себе и породицу издржавати може, па поред тога обрађује земљу, — према чему се и тужени Арсеније — као служитељ (пређе жандарм) има сматрати за земљоделца, ово у толико пре, што се из акта овога спора види, да има и покретног имања, које му доноси приход, и што му данашња служба није стална и главно занимање — *но привремено.*

Према томе, тужени Арсеније није ни могао — као такав — отуђивати (продавати) имање, кад по поднетим уверењима у акту под Бр. 26864. и Бр. 6704. нема довољно земље по захтеву §. 471. грађан. суд. поступка.

Првостепени в... суд није примио ове примедбе, већ је лао ове противразлоге 28. XI. 98. № 28333. „Правилном г. Министра правде од 4. фебруара 1874 г. № 354 објашњено је, ко се разуме под именом земљоделца, и суд сматра, да нема разлога противно томе објашњењу тумачити закон и изналазити, да је дух његов тај, да се за земљоделца има сматрати и лице, које земљу никако и не ради.

Тужени је, као што се из акта спора види, био жандарм још у 1891 год. и од то доба редовно је у државној служби. Живи у Београду, а имање му је у в.-посавини, природно је дакле, да земљу не ради, а према томе неумесно је заштићавати му ренту од непокретног имања, коју би он хтео да ужива на штету другог и противно уговору.

Што му служба није стална већ привремена, то није разлог да се тужени може користити благодетељем, које је само земљоделцу дато, кад је он и у време закључења уговора а и данас у служби а имање нити је радио у то време нити га данас ради.

Општа седница Касац. суда 8. јануара 1899 год. № 10464. — 98. одржала је примедбе свог одељења а одбацила противразлоге и то — једногласно.

Противна овој, донесена је одлука под № 230. 80 год. 27. IX.

Кад пак ово благодетељање може да се однесе и на кочијаше, казује нам ова одлука II одељења Касац. суда од 13. фебруара 1902 год. № 669. по тужби Живка Тодоровића земљ. из II. противу Пауна Г. бив. кочијаша, због својине.

„Погрешан је разлог суда, да тужени продавац Паун, као кочијаш, није земљоделца: јер дух законског прописа §. 471. грађ. суд. пост. тај је: да се под земљоделцем сматра и сваки онај, који не живи у селу, већ у вароши и који ради какав занат, али му исти не доноси такав приход, да себе и породицу издржавати може

но поред тога обрађује и земљу. Као такве законодавац предвиђа: ужаре, лончаре, рабацџије и друге [в. тач. 1. правила г. Министра правде од 4. фебруара 1874. год. (Бр. 354. Збор. 26. стр. 14) код тач. 4. §. 471. грађ. суд. пост.]; према чему и тужени као „кочијаш“ има се сматрати, да је земљоделца те се и на њега има да примени благодетељање из §. 471. грађ. суд. поступка.

Даље, кад је суд, доносећи решење од 29. јануара 1900 год. № 31690 (види одвојена акта о потврђењу тапије) са којим се тужилац задовољио, већ једном ценио уверење општине П. од 11. јануара 1894 год. № 275. (прилог у акту № 1552) о занимању продавца, на основу кога је и донесено оно уверење, приложено уз тужбу, и приликом доношења одлуке од 11. јуна 1896 год. № 1552. нашао да се и поред поднесеног овог уверења има продавац да сматра, да је земљоделца, — онда није могао сада давати овом истом уверењу други смисао, значај и важност; у толико пре, што суд и сада, приликом доношења ове пресуде, у разлозима ове вели, да се на њега као земљоделца не може да примени §. 471. грађ. суд. поступка.

Сем тога, кад се из писма старатељског судије од 15. новембра 1901. године (в. акт Бр. 48048.) види, да је за заступника Пауновог постављен г. Павле П. адв. који га је и на рочишту заступао, — онда је суд према §. 305. грађ. суд. пост. био дужан, да у заглављу своје пресуде и овога означи.

Ове примедбе усвојио је првостепени суд па је пресудом одбио тужиоца са ових разлога:

Да је овде у питању право својине. Тужилац Живко није поднео никакве доказе, да је спорно имање његова својина, нити му као доказ може да послужи поднето уверење овог суда, које тврди, да је Паун предао суду на потврду тапију и пред судом признао, да је имање тужиоци продао и цену примио, јер по §. 293. грађ. закона требао је и да добије тапију, да би био господар од имања.

У овој пак, парници, коју он води противу Пауна, не за издање тапије, већ за својину, није могао да докаже ни могућност, да му Паун тапију пренесе, јер је као што се из одвој. акта о потврди тапије под № 7975. суд изнео поднето уверење суда општине П. о занимању продавца Пауна и решењем од 29. I. 1900 г. Бр. 51690. нашао, да се Паун има да сматра као земљоделца, којим се решењем и тужилац задовољио према чему се не може сада узимати у оцену уверење о његовом занимању, које је на основу поменутог општинског уверења издао овај суд (прилог тужби), кад је надлежно оценио питање о занимању продавачевом приликом преноса.

Па кад и сам тужилац признаје, да Паун другог имања нема, онда је утврђена и немогућност, да му тапију изда, а кад то стоји, онда у питању је својини тужиоци нема вредности ни изјава Паунова пред судом: да је цену примио, и одобрење, да се тапија купцу преда.

Ову је пресуду одобрио Касац. суд 13. V. 02. № 3813.

Код IV-ог одељка две тачке по коме „имање овде побројано не може ни сам земљоделец продати или ма којим начином отуђити“ и код тач. 12. правила у којој се, а у другом и трећем одељку вели: да је *задужење равнозначење са отуђењем*, има ова одлука Касационог суда од 9. фебруара 1898. № 1096. (II одељ.) по којој се не може над имањем земљо-радника да отвори стечај.

Она гласи:

„Кад је на рочишту одређеном у смислу §. 3. тач. 4. степ. поступка дужник поднео уверење општинског суда за доказ о томе: да сем земље колико му закон као земљоделцу штити, другог имања нема, — онда суд није могао противно §. 1. степ. пост. над дужником отворити стечај, већ, ако је посумњао у истинитост и тачност поднетог уверења, требао је по званичној дужности да прибави тачније уверење о имовном стању туженога, и повериоца, на случај одрицања навода и доказа туженога, да нема имања, упути на парницу.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ВЕЛИКОВАРОШКИ ЗЛОЧИНЦИ

— по немачком —

Ко се хоће мало дубље да загледа у живот великоварошких злочинаца, зачуди ће се необичном класирању, ранговима и ступњевима злочинаца; сви ови редови одвајају се према злочинима, којима се злочинци искључиво одају; није реткост, да се поједини злочинци посвећују и специјализују само у једној врсти злочина.

Извесне способности потпомажу злочинца да поуздано дође до сигурне савршености. Бравар ће, рецимо, пре постати лопов који врши опасне крађе, но сваки други; а онај човек, који има леп рукопис и лаку руку у писању, гравери, литографи и т. д. најпре постају фалсификатори докумената; а и обратно, оскудица неких способности одбија злочинце да се лате појединих врста злочина, н. пр. онај, који има тешку и незграпну руку никада не постаје кесарош, или који пати од невестице тај сигурно не сме трчати по крововима и верати се по бандерама, те се неће ни лаћати тих злочина, који су у тесној вези са таквим евентуалностима.

Међу злочинцима је утврђен и ранг. У неку је руку најугледнији и највећма поштован међу злочинцима „лопов који врши опасне крађе.“ Пролетаријат злочиначки чине „лопови по нужди“ и они који истресају цепове пијаницама, које се трезне спавајући на клупама по парковима.

Ако гледамо злочинце по њиховим ранговима, најпре ћемо се срести са лоповима који се баве само крађом рубља по кућним таванима. Они су прави вештаци да пронађу путе на кућне таване, по којима је обешено рубље, и то путеве који се не употребљују и не иду преко кућних степеница.

Ови су толико храбри, да се у сред бела дана поину на таван, калаузем отворе браву од таванских врата, поскидају и спакују рубље, па га носе собом.

Дрскост им помаже и у најтежим ситуацијама. Када се силази лопов низ степенице, са корпом веша у руци, па га сретне ко из куће, он се не уплаши и не нада у бегство, већ дрско иде даље, па чак и довикује томе лицу да му се склони с пута или да пази да га не би ударило. Овакав лопов ради без садругарства, нема друга који иначе стоји обично на стражи, прима рубље и чува друга од могућих опасности.

Али има таквих лопова, који раде у читавим групама, и онда су врло опасни, нарочито, када иду преко кровова других кућа у таване где врше крађу рубља, а где се од сумрака па у ноћ нико не пази. Они су тада права беда за домаћине и наносе огромне штете, кад покраду све столско, креветско и рубље за употребу преобуке сопственика. Наравно да ти лопови имају сигурне купце покраденога веша, који дају лоповима т. зв. „Lumpengeld.“ т. ј. новац за пијанчење, а са покраденога рубља скину монограме и друге нарочите ознаке, ураде га као ново, па га шаљу у мањим количинама по провинцијама, где се и не слуту, да је то крадено рубље; најмање пак може да слуту онај, ко у каквом малом провинцијском месту купи рубље, да на себи носи крадене ствари, пошто их је купио из трећих, четвртих руку, и то из обичне, али поштене трговине.

Али и овим лоповима често откуца два-наести час. Полицијци се сакрију по таванима у ситан угаљ или таванска предсобља, па кад буду лопови на самоме делу, настане трка по крововима, која се увек зло сврши по лопове.

После ове врсте лопова долазе на ред лопови, који се у немачком свету зову именом: „Klingeldiebe.“ Из доњег ће описа видети читаоци, какве су ово птице.

Овакав је лопов снабдевен довољним бројем калауза, а ради нарочито у недељне и празничне дане, када великоварошки становници употребљују лепо време на излете, који трају по пола или читав дан.

Од рана јутра већ посматра и пази лопов на кућу, у којој хоће да краде. Па кад се већ добро уверио о стању и броју становника те куће, он броји лица која излазе из куће и од прилике зна, да ли је још ко остао у стану. Да би пак био са свим сигуран, лопов зазвони на звонце са капије, и то неколико пута понови.

Ако му отворе капију, он стави какво најобичније питање, н. пр. да ли ту станује господин Мајер, или где је кућа кафеџије тога и тога т. д.

Ако ли се пак нико не јави да отвори капију, онда је лопов откључава својим калаузом, улази у стан на исти начин, одабере за себе шта је најбоље, па онда пажљиво и обично неопажан напушта кућу.

Када се врате сироти излетници кући у вече имају шта да виде: најбоље што су имали у кући — покрадено.

Лопови те врсте имају необичан дар да назру она места где су скривене драгоцености, а то су обично она места, на која човек никада не би могао ни да помисли.

Има људи, који када хоће да отпутују мисле да су ванредно лукави, када сакрију своје златне и сребрне ствари у пенеонице и пећи, које се лети не употребљују. Горе поменута врста лопова прво прегледа пећи, јер зна да се оне врло често употребљују за склоништа драгоцености, па тек после иде даље.

Одмах за овим долази врста лопова, који „раде“ по кућама, лопова, који врше опасне крађе и који обављају свој занат у групама, а извршењу крађе претходи у њих читав низ сцена.

Најпре се испита најподробније кућа и околина њена.

Положај станова, положај соба у разним становима, број прозора и врата, суседни станови, станови изнад и испод одаја, у којима треба да се изврши опасна крађа, најбрижљивије се све то промотри. Обичан је случај да се један од лопова саживи са служавком онога газде који треба да буде покраден, па од ње сазнаје навике и начин живота газдине целе породице.

Ови се лопови — проматрачи називају у Немачкој „Baldowerer“-има. Први балдоверер узима на воску отиске од кључаница на капијама и вратима, па према њима прави сличне кључеве и калаузе, нарочито у случајима, када међу оруђем које злочинци називају „Tantelzeug“ не могу да нађу инструменте за отварање, који се подударају и згодно служе њиховој цељи.

Док такав један балдоверер испитује кућу и прилике у њој по дану, други балдоверер чини то исто ноћу. Он прави прикључке о времену, када се у кући гаси светлост, и то не само са лица куће, већ и са свих страна, пошто се спаваће собе обично налазе у позадници кућа. Кроз неколико ноћи бележи када који од становника долази кући, и тако је убрзо поуздан у томе, када су сви становници у Морфејевом наручју. Нарочито му лако иде ово од руке, кад у кући станују људи, који врло рано иду зајутра на рад или који се позно ноћу враћају са рада, као што су железнички службеници, трамвајски кондуктери, кочијаши, студенти или списатељи. Из свих тих података о становницима куће и околине проналазе балдоверери најбоље време, када се треба да изврши крађа, а то је наравно оно време, када би их ма и најмање могао ко узнемирити.

У великим варошима, где свет врло доцкан леже спавати, а сразмерно доцкан устаје од спавања, лоповима важи као најподесније време од једног до четири сата по поноћи. Оне пак ноћи, када се хоће да изврши крађа, балдоверер без престанка и најбрижљивије мотрили на кућу и евентуално опомиње своје другове, који долазе јутром на „посао“, ако би ма шта приметно, да није у реду. Балдоверер је, рецимо, приметио да није код куће једна породица, која леже у кревет стално у једанаест часова ноћу; у том се случају извршењу крађе и не прилази, јер иста породица може да бане у кућу баш кад се крађа врши. Свакако да би било врло опасно по балдоверере, да се са том породицом сретну, те се тога ради крађа одлаже за идућу или другу ноћ.

Лакомислени и ветрогоњастии студент је невероватна заштита кућна од крађе, и то за то, што се њему никада не зна тачно време када долази кући, па чак да ли не ће повести собом и кога друга да преноћи код њега.

Балдоверери — проматрачи никада не учествују у самој крађи, а све своје опаске и прибелешко саопштавају шефу дружине која врши опасне крађе.

Кад је све готово, све добро испитано, тада шеф дружине, са два најугледнија члана лоцовскога конзорцијума прави још једну извидницу, т. ј. он се ноћу прошуња са овом двојицом око куће, уђе у кућу и лично се уверава још једном о свима локалитетима.

Тек пошто је све то тако испитано и утврђено, прилазе делу лопови у тачно одређено време. Тада се отварају капије и врата од одаје у којима спавају становници, и најзад се сандуци, ормани и касе, где се све могу наћи драгоцености, новци и ствари од вредности. По себи се разуме да су ови лопови наоружани, но употреби оружја прилазе у великој опасности по свој живот и сигурност.

Можемо само тиме утешити своје читаоце, да број опасних крађа бива с године на годину све мањи, а томе се може наћи узрока и у досетливости сопственика, да драгоцености своје и не држе више у својим становама.

У великим варошима по врло јевтину цену примају и чувају појединцима банкарске куће документе, готове новце и наките. У банци је све то осигурано, како од крађе, тако и од пожара.

Модерни лопови врше сада опасне крађе само по оним местима, где им је у изгледу велика добит, као на пр. у јувелирским дућанима, банкама и одајама газдинским, где су касе. Лопови, који врше овакве опасне крађе рачунају се у злочиначком свету као „академичари.“ Продирање у поменуте одаје кроз таван или кроз подрум, американски је изуметак. Чести је случај, да су лопови узимали под кирију мање зграде непосредно близу какве банке или да су узимали стан у подруму, који је био близу банчине куће. По потреби лопови су водили у подрумима ма какву радњу: пиљарили су или куповали крпе и т. д.

Дружина за то време ради и дању и ноћу док не успе да прокопа подземни ходник до подрума који је испод банчине одаје. Ископана се земља неопажено износила у корпама и врећама у предграђа. Овај рад траје месецима, а по том лопови чекају згодну прилику да једне ноћи учине покрађу банке, јер за њих нема никакве апсолутне препреке.

Тога се ради и модерни банкарски трезори осигуравају много боље са свих страна. Зидови, који одвајају трезоре сви су од цемента и испреплетани гвозденим полулама. У тој борби између банкара и лопова нису никада испали победници ови последњи. Али за то ипак они никада не жале труда, опасности, материјалних штета и рада. Ако мора да буде, они чак и по две године дана раде, а и дуже, да би

најзад дошли до времена када им се укаже згодна прилика да продру у банкарски трезор и узму толико плена, да им сву дотању муку достојно награди.

Д. В. Банић

ЖЕНИЈАЛНИ ПОЛИЦАЈАЦ

Louis Jacolhot

7

I. Нестале!

Кад их селестен доведе до врата њихова обиталишта и окрену коње патраг, Првосвештеник пође откључавати тајна вратанца која су служила задоцнелима да нечујно уђу у манастир, — али га Арман ухвати за руку и устави га, рекав му у исти мах:

— Само једну реч, Преосвештенство! Једну једину!

— Говорите! рече Првосвештеник. — Да чујем!

— Где су кћери војвоткиње од Дамар-Конти?

— Зар се нисте сетили?

— Може бити! Али хоћу да њујем из ваших уста!

— Лакше говорите! Тихо, да нас ни једно туђе ухо не може чути!

— Немамо се чега бојати: улица је пуста а ни један од суседа не може знати шта ми разговарамо... Понављам вам, дакле, своје питање: где су војвоткињине кћери?

— У подземном тајнику, за који знамо само ја и ви, који сам ја утесао у тамнику мало испред бунара који нас изводи у парк...

— Ко их је ту увео?

— Ја сам, прерушен као стара поштована госпођа, под изговором некаква саопштења, које има да им учини епископ хелиополиски, а наше сам оцеве пре тога удалио под разним изговорима. Девојке и васпитачица дошле су овде без и најмањег устезања. Оставим их за тренутак у салону, колико управо да одем и пресвучем се, па се онда вратим зачуђен, као бајаги, што су ми тако брзо на позив дошле!... Ви познајете моју моћ над њима, коју сам стекао вежбањем од толико година; све сам их три хипнотисао, тако рећи за трен ока, па сам им тада наредио да пођу за мном, што су оне врло послушно учиниле. Тада сам их свео у тајник врло угодно усупремљен и за више особа, као што и сами знате: заповедим им, најзад, да свака легне у по једну постељу и ту да спавају док ја не дођем да их пробудим.

— И шта мислите радити с њима?

— О томе ћемо заједнички доконати у мојој ћелији, јер је то, најзад, толико исто и ваша колико и моја ствар!... Обе су, ви то добро знате, у таком стању које би се, за неколико само дана, обелоданило!

— Да, да, ми смо огрешили јако своју душу — још смо их као децу потчинили тој својој грозној моћи, која осваја и тело и душу, разум и вољу, стварајући од

човека биће немислено, неокзто, које ради под вашим утицајем читаве дане, недеље; месеце, колико се хоће, — а кад се пробуде ништа не знају шта је било! Да, то смо ми радили! За тим је дошао час кад је искушење надјачало памет!...

— Оставите се сад самооптуж вања Арманде!... Ви не знате шта се јуче десило у палати Дамартовој. Од пре три или четири дана, девојке су се жалиле на болове у срцу, гадило им се те су наступила повраћања, што се слагало са извесним знаком, који је породични лекар, упитан, означио као *одоцњење* онога, што девојке морају редовно добијати, а то му је дало повода да увиди једну страшну истину; међу тим лекар се ограничи да им прешине *помоћни* лек, који ће олакшати *повраћај*, наговешћујући да је томе узрок слабуњавост девојака... Али, узаман, јер се ти знаци слабости појавише опет и то мало опасније, да се породица даде у бригу, и за сутра је било одређено да три лекара, два чувена и домаћи лекар, одрже заједнички преглед над девојкама!...

— Је ли могућно? упаде Арман.

— Дознао сам од војвоткиње, која ми је поверила своја страховања, приписујући ту слабост растењу и развијању... Сутра, дакле, сазнало би се све, јер се они туђи лекари не би задовољили само површним прегледом, и ми бисмо пропали коначно!... Требало је то спречити што пре, и ја сам то и учинио!...

— Појмим сад! рече Арман уздахнувши. — Нисте ни могли другачије радити!

— Да оставимо на страну страховити скандал, који би та ствар проузроковала, па и уништење нашега реда, помислите каква би нас грозна и ужасна казна постигла: тешка и вечита робија на галијама!...

— А ако сад будемо ухваћени?...

— Наша кривица, појачана овим одвођењем, донела би нам смрт!

Арман Поез од Сент-Андре, сав задрхта кад чу ове речи Првосвештеникове, који их је тихо прозборио.

Од почетка још овога разговора, обочица се беху удалили за стотину корачаји од манастирских врата, шетајући по пустом шеталишту, које је ивичило зидове парка.

За дуго се ђутало после последњих речи првосвештеникових... и тек после мучна размишљања одлучи се отац Арман да ту мучаљивост пресеце.

— Смрт! избаци он, као у сну, понављајући речи свога друга... А на што сте се ви одлучили да бисте отклонили од наших глава тај ударац који им прети?

— Не треба дати нашим жртвама могућности да сведоче противу нас!... Јер, само мртви не могу зборити!...

Свирепи Првосвештеник и не изустии добро ове страховите осуде, а Арман, као ван себе, узвикну дрмусајући му руку коју беше стегао у своју:

— Жакелина не ће умрети, чујете ли!... Ја је љубим!...

— Ви ме бацате у бригу, одговори хладно Епископ... и боље је да ђутите

ако нећете да учините узалудним све кораке, које сам предузео за вашу безбедност...

— Чег се имамо плашити овде у овом пустом месту и у времену кад никога не може бити?

— Шта знате, Арманде, али од овога вечера треба добро пазити, водити бригу свакога тренутка о своме кретању, јер није далеко време, кад ћемо бити принуђени чак не допустити да нам ни најскривенија мисао не добије израза на нашем лицу... Зар не помишљате на противника који нам иде трагом?...

— Министар и оба му помоћника, чини ми се, и сувише су занети својим сопственим особама и напрегнути задовољством и они неће никад посумњати да су обе кћери војвоткиње од Дамарта затворене у манастир отаца Светога Духа... видосте ли их, са каквом готовошћу узеше правац трагању којим сте их ви упутили? И сва је полиција сада заузета мотрењем, поуздан сам у то, на палате егзотичних милијунара и прогнаних принчева, који су испунили Париз својим ништавилем и пороцима.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учинена су нам ова питања:

I.

Суд општине милаовачке, актом својим од 14. маја ове год. Бр. 367, пита:

«Кад се поједина лица, услед немаштине, ослободе државног пореза и приреза, онда се иста морају ослободити и општинског приреза.

Да би се оправдала разлика у порезу по државним књигама, прилаже се годишњим рачунима решење г. министра финансија, којим је ослобођење извршено, а за општински прирез не остаје ништа, те тако Гл. Контрола може да чини примедбе.

Да би се избегла одговорност код Гл. Контроле, моли се уредништво за потребно обавештење: како ће се и чиме правдати разлика, која се на крају године покаже по књигама о општ. прирезу?

Ово се питање чини с тога, што у закону о општинама нема прецизног наређења, како ће се у овим случајевима поступати.»

II.

Суд општине слатинске, у срезу заглавском, актом својим од 20. маја ове год. Бр. 662, пита:

а, «Кад председник општ. суда, по чл. 109. закона о општинама, има права да изрече казну затвора од 24 сата, или новчано од 1—10 динара, за непослушност, а тако исто кметови по чл. 110. поменутога закона, онда настаје питање: да ли они о овоме морају доносити писмене пресуде и да ли ће се од осуђених наплаћивати и такса у 2 динара за пресуду; и

б, да ли да општински судови наплаћују таксу у маркама по 10 пр. дин. на признанице оних грађана, који од општине примају своје депозите по пресудама, даље, кад примају досуђену им дангубу или издају признанице, да су од осуђеног непосредно измирили?»

III.

Суд општине д. милаовачке, актом својим од 26. маја ове год. Бр. 453, пита:

«Павлија жена Николе Аврамовића, овдашњег, приликом своје удаје, донела је извесне покретне ствари, ради лакшег и угоднијег живота њиховог, као мираз.

Како је Никола ружно поступао са женом, она га је напустила и повешће парницу за развод брака, а ствари су јој остале код Николе.

Међутим, како је Никола почео да отуђује ствари, Павлија је подигла тужбу код овог суда и тражи, да га суд осуди на повраћај ствари.

Настаје питање, да ли је овај суд надлежан да суди ову ствар пре него што духовни суд донесе своју одлуку о разводу брака.

Моли се уредништво за потребно обавештење по овоме.»

IV.

Суд општине паруновачке, актом својим од 4. јуна ове године, пита:

«Чланом 81. најновијег закона о шумама опредељено је, да у државним шумама имају права на бесплатну попашу, са својом стоком, све околне општине, па се то и расписом министарства народне привреде ШБр. 9757, понавља, одређујући: да попашу плаћају само трговци, а привредници — одгајивачи околних општина не.

Шта се разуме под *околним општинама*, није тачно одређено т. ј. да ли у то улазе само оне општине, које се непосредно граниче са државним шумама, или и оне које се не граниче са самом државном шумом, али су у близини ових.

Моли се уредништво за учество.»

V.

У нашој општини сазват је збор, да би решио општински буџет, пошто је прирез прелазно стоњу, за коју није потребна зборска одлука.

Кад је био дошао довољан број гласача, па им гласачки одбор прочитао о чему имају да даду свој глас, а том приликом читао и буџет, по коме је плата председнику одређена 240 динара на годину, онда су гласачи изјавили: да о буџету у опште не ће ништа да решавају, пошто је плата председнику одређена 240 динара годишње, а не 200, колико су они налазили да је доста, ма да је 240 дин. законска плата, и отишли су својим кућама, а буџет остао не решен.

Шта сада треба радити, кад је буџетско питање овако укочено?»

VI.

«По чл. 20. закона о народним школама, школски одбор изриче казну над ђачким родитељима, који не шаљу уредно децу у школу, а не саслушавају ове пре израцања осуде.

Да ли је овакав поступак школских одбора саобразан чл. 11. Устава земаљског?»

Моли се уредништво да изволи изнети своје мишљење по овоме.»

VII.

Суд општине катунске, актом својим од 1 овог м-ца Бр. 1334, пита: «да ли треба разрешити цео одбор општински, који је укљонио једнога селског кмета у смислу чл. 122. зак.

о општинама, пошто је овај опет изабран од стране својих сељана, или само одборнике дотичног села?»

— На ова питања одговарамо:

I.

Кад год се решењем г. Министра финансија, ослободи извесно лице од плаћања непосредног пореза, према којој суми има да му се скине и општински прирез, треба преписати то решење, односно претпис Пореског Одељења, којим се ово ослобођење саопштава, да тај претпис оверити и приложити га рачунима о општинском прирезу, те ће се, тако, правдати разлика, која се појави између разрезане, наплаћене и на дугу показане суме општ. приреза.

II.

1. На питање под а, уредништво је дало обавештење у бр. 2. «Полицијског Гласника» од 1903 год., поводом истоветног питања, учињеног у своје време, и сада упућује суд, да тамо нађе потребан одговор; и

2. И по чл. 8. закона о таксама, и по чл. 1. правила за извршење овога закона од 3. маја 1897 год. ПрБр. 10442, општински судови наплаћиваће таксу на признанице, које издају појединци на пријем сума из општинске касе.

Од тога се ослобођавају признанице општ. особља на пријам плате и осталих припадљности.

III.

На питање под III, одговорено је у бр. 20 и 21. «Полицијског Гласника» од ове године, поводом истоветног питања, и сада се не може поново одговарати, већ се суд упућује да тамо нађе тражени одговор.

IV.

И ако се из самих речи: *околне општине*, не би могао извести закључак, да се ту имају разумети само суседне општине, инак се на крају крајева ово на њих односи, јер су друге општине спречене да прогоне своју стоку кроз атаре других општина, самим законом о чувању пољских имања, а такав се закључак да извести и из чл. 87. закона о шумама, по коме се стока не сме терати на попашу пре изласка сунца, нити тамо остајати после заласка, а то је могућно само оним општинама, које се непосредно граниче са државним шумама.

V.

Кад ни један од дошавших на збор није хтео гласати, онда се аналогно чл. 51. зак. о општинама има узети, да није дошао довољан број гласача, и да тако ствар није решена, па ће се сазвати други збор.

Ако и тога дана збор не би хтео да ради, онда ће се аналогно чл. 132 поменутог закона узети, да збор није одобрио тражени прирез, па ће се цела ствар, преко надлежне власти, послати на решење г. Министру финансија.

VI.

Ђачки родитељи могу бити најтежи само за *неоправдане* изостанке своје деце.

Овај услов, да су изостанци *неоправдани*, сам собом захтева, да се родитељи позову, да изостанак своје деце оправдају, односно да се пре осуде позову да се бране.

Према овоме, и кад не би стајало наређење чл. 11. Устава земаљског, да нико не може бити осуђен док не буде саслушан, омет се љачки родитељи не би могли кажњавати не саслушани.

VII.

— На ово питање ми смо одговорили у бр. 13. и 14. «Полицијског Гласника» од ове године, под IV. и упућујемо суд, да тамо нађе одговор на своје питање.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Анђелину Синђић, служавку, тражи начелник округа нишког, актом од 18. ов. м-ца Бр. 3651. Нађену Анђелину која је окривљена за крађу, треба спровести начелству округа нишког с позивом на Бр. 3651. УБр. 21471.

Станоја Марковића, асурцију из Бегалине среза грочанског, који је у последње време живио у Гропкој, нестало је 4. ов. м-ца. Он је стар 70 година, раста средњег, просед, на потиљку главе ћелава. Начелник среза грочанског актом од 20. ов. Бр. 6177, моли све полициске власти за проналазак несталог Станоја.

Гвоздена Вујовића, шегрта Радомира М. Бурића, хурчије оvd., који је побегао од свога газде 20. ов. м-ца, тражи кварт варошки актом од 21. ов. м-ца Бр. 7788. Гвозден има 13 год., раста је малог, у опште плав. Нађеног Гвоздена треба спровести кварту варошком с позивом на Бр. 7788. УБр. 24613.

ПОТЕРЕ

Милисав Новаковић, Циганин из Трстенице среза посавског, који одговара код начелника среза ваљевског за опасну крађу, побегао је 15 ов. м. у вече из притвора. Милосав је раста средњег, стар је 18 год. без браде и бркова, на десном образу испод уха има оток и гуку. Позивају се све полициске власти, да Милисав најживље потраже и нађеног спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 20888.

Крста Пејчић, из Пирота, притвореник пиротског првостепеног суда, побегао је 22. ов. м-ца у вече из притвора. Крста који је одговарао за опасну крађу, има 28 год., лица је бледог, косе црне, стаса средњег, погледа потуљеног, Позивају се све полициске власти, да Крсту најживље потраже и нађеног спроведу начел. окр. пиротског с позивом на Бр. 5191.

Ноћу, између 21. и 22. ов. м-ца непознато лице увукло се у отворену кујну Светозара Миливојевића, кројача, који станује у Бранковој улици Бр. 28, и из исте украо и однео: једну машину за млевење кафе, три пара нових ципела, три пешкира и три мушке кошуље, — све у вредности 80 динара. — Позивају се све полициске власти да крађивца у своје подручју живо потраже и нађеног спроведу Управи града Београда, с позивом на Бр. 21696.

Таса Кушалић, из лесковца, **Станоје Мирковић**, из Миланова и **Милан П. Анич**, из Београда, побегли су из притвора

среза Лесковачког, ноћу између 21 и 22 ов. м. Таса је стар 17 год., раста је повиоког, у лицу плав, плавих очију, без браде и бркова. Станоје је стар 17 год., приномањаст, косе црне, повиоког. Милан има 21 год., раста је средњег, приномањаст, косе црне, очију и бркова црних, у оделу штофаном црне боје са белим пегама, говори српски, немачки и румунски. Позивају се све полициске власти, да ове бегунце најживље потраже и нађене спроведу начелнику среза лесковачког с позивом на Бр. 13708. УБр. 21614.

Панти Прокићу, из Неманикућа, ноћу између 21 и 22 ов. м., украђене су две кобиле и једно ждребе. Једна је кобила длаке зеленодоратасте, стара 6 година, на грудима има трагове од ама; Друга је длаке доратасте, стара 5 год., на челу цветаста, на десној бутини има белегу као «а»; ждребе је длаке доратасте и ово годишње. Позивају се све полициске власти да на ову покрају обраде потребну пажњу. Акт начелника среза космајског Бр. 10186. УБр. 21590.

Миленко Каладић, тежак из Брезовице среза ваљевског, са два наоружана човека, 16. ов. м. у јутру уценио је Миланка Томића из Ваљева, са 300 дин. Миленко је раста средњег, приномањаст, предњи су му зуби најшиши једни на друге; од непознатих је један високог, приномањаст малих бркова, леп човек, а други је мали, рић, зелених очију, бркова великих, рићих. Сва три зликовца били су у оделу од шајка и наоружани дугим пушкама и револверима. Позивају се све полициске власти, да разбојнике најживље потраже и нађене спроведи начелнику округа ваљевског, с позивом на број 6636. УАр. 20988.

Милан Ђукић, калфа кујунџиски, из Смедерева, побегао је из притвора начелника среза грочанског. Милан је стар 28 год., раста средњег, смеђег лика, бркова малих, густих и на

више управљених. Позивају се све полициске власти, да Милана живо потраже и нађеног спроведу начелнику среза Грочанског, с позивом на Бр. 6090.

Милан Матејић, из Жабара, среза моравског, шегрт Животе Кузмановића, столара из Пожаревца, побегао је 15 ов. м. од свога газде и том приликом украо и однео: један пар новог

одела од сегелтуха, једну хармонику са три реда, нова, један пар чизама, три кошуље, четири пара чарапа, — све у вредности 333 дин. и у нову 29.50 дин. Милан има 22 год., стаса је средњег, косе смеђе, очију црних, носа мало угнута. Позивају се све полициске власти, да Милана најживље потраже и нађеног спроведу начелнику округа Пожаревачког, с позивом на Бр. 6725. УБр. 21394.

Димитрије Станковић, из Провоника, б. чувар осуђеника у Добричеву, пресудом првостепеног суда ђупријског, осуђен је на 4 месеца затвора за дело из §. 99. крив. зак. Димитрије има 39—42 год., стаса је високог, лица дугог, косе и браде смеђе, очију плавих, бркова плавих и великих. Позивају се све полициске власти да Димитрија у својим домањима потраже и нађеног спроведу начел. окр. моравског с позивом на Бр. 5558. 21428.

Радисав Живадиновић, коцкар из Београда, осуђеник пожаревачког казног завода, побегао је 20. ов. м-ца са рада из Љубичева. Радисав има 20 год., раста је средњег, косе и обрва смеђих, очију плавих. Позивају се све полициске власти да Радисаву најживље потраже и нађеног спроведу Управи пожаревачког казног завода с позивом на Бр. 1416. УБр. 21471.

Решењем начелства округа пожаревачког, Бр. 8309. утврђено је, да је **Иван Марјановић**, бив. осуђеник из Бара среза пожаревачког, као што смо у 22 броју на стр. 172 јавили. — одметнуо се испод овоземаљских власти у намери да самовласно живи и да казнима дела чина.

Иван је стар 40 година, стаса високог, косе проседе, образа других, чела обична, очију смеђих, носа кукастог, бркова малих проседах, браду брије, на левом образу има ожиљак од убоја, а пре осуде рањен је у потери у леву бутину.

Од одела има: шајачке чакшире и гуџап, на ногама чизме, а на глави белу качкету. По потреби замењује и другим капама а утврђено је да је набавио и војничко и жандармско одело. Од оружја има револвер са фишекторима.

Како је већ протекло више од 15 дана од како је позван на предају, па то још није учињено, ми му износимо слику, која ће послужити као помоћно средство за познавање.